

In 'Zwart Dier' ontploft het busje en staat het bos in brand

Toneel Zwart Dier Treurigheid door Het Syndicaat. Gezien 12/05 Toneelschuur Haarlem. Tournee t/m 25/05, www.hetsyndicaat.com

Door ELISABETH HEIJKOOP

Een paar konijnen en een vrouw met Kate Bush-haar zitten op een vloer vol gele blaadjes. Boven hen hangt een grote ijzeren tak. Als de lange oren en het haar afgaan, staan er zes stedelingen op het toneel, te herkennen aan graffititeksten op hun kleren, zoals *Live now Pay later*, wat staat voor hun moraal. Of beter gebrek daaraan. De vrienden, die geen vrienden blijken omdat ze elkaar nauwelijks kennen en eigenlijk helemaal niet mogen, zijn vooral in zichzelf en uiterlijkheden geïnteresseerd: „Ik ben een dikke baby met een rothumeur.” De vrouw die onlangs is bevallen, wordt te zwaar bevonden.

Als een van hen gepassioneerd zijn bewondering uit voor een beroemde architect, reageren de anderen nauwelijks. Te would-be intellectueel vinden ze het.

In *Zwart Dier Treurigheid*, een toneelstuk van de Duitse Anja Hilling, uitgevoerd door Het Syndicaat in een regie van Daniëlle Wagenaar, gaat een vriendengroep met een baby eropuit. Samen barbecueën in het bos. Om beurten nemen de spelers de vertellersrol op zich. En verteld wordt er veel. Wat begint als een neutrale beschrijving (in het busje gaan flessen drank mee en vlees verpakt in plastic), ontardt in een vertelde actie en uiteindelijk zelfs horrorfilm. Want ineens staat het bos in lichterlaaie. Het busje ontploft met een geweldige klap, de baby verbrandt, handen verkolen, mensen vliegen door de lucht. Dit is niet alleen overvloedig teksttoneel maar ook uitgesproken beeldend to-

neel. De spelers rollen over de vloer, kussen elkaar en sjoeren aan elkaar in een poging het vege lijf en eventueel dat van een ander (is ze het waard?) te redden. De brandscène duurt te lang, hoewel de heftige, expliciete tekst ook poëtische kanten heeft: „Het zilver kan zijn glinsterende belofte niet waarmaken.”

De scène is vooral te uitvoerig omdat het toch vooral draait om de impact van een dramatische gebeurtenis op een mensenleven, om de toestand dus van de personages na de fik. Het gaat hier om doodsangst, verlies, kwetsbaarheid. Nu overheersen de gruwelijkheden in de beklemmende tekst. Gelukkig verluchtigt het geestdriftige spel van met name Niek van der Horst als jonge vader en Roel Voorbij als homoseksuele lichtkunstenaar het geheel. Zij en de rest van de cast bieden een mooi tegenwicht aan de zwaarte.